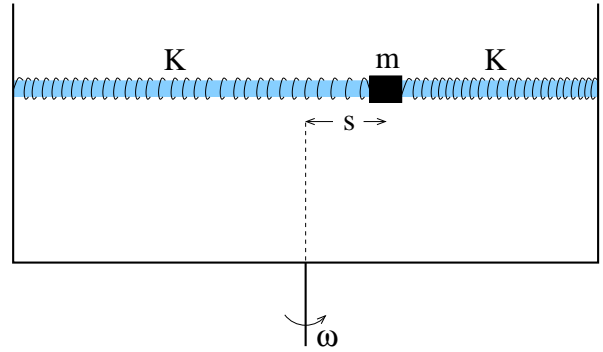

Θέμα 1^ο:

Ένα δακτυλίδι μάζας m μπορεί να κινείται χωρίς τριβές πάνω σε μια οριζόντια ράβδο η οποία είναι στερεωμένη μέσα σε ένα κουτί. Το δακτυλίδι συνδέεται με τα τοιχώματα του κουτιού μέσω δύο αβαρών ίδιων ελατηρίων σταθεράς K , όπως δείχνει το σχήμα. Το κουτί περιστρέφεται γύρω από κατακόρυφο άξονα που περνά από το κέντρο του, με σταθερή γωνιακή ταχύτητα ω .

(α) Ποιά η Lagrangian του προβλήματος και η εξίσωση κίνησης για την $s(t)$;

(β) Ποιά η συνθήκη ώστε το δακτυλίδι να ισορροπεί σε σημείο διαφορετικό από το κέντρο της ράβδου;

(γ) Αν για $t = 0$ είναι $s(0) = s_0$ (ώστε το σώμα να είναι μέσα στο κουτί) και $ds(0)/dt = 0$ (μηδενική αρχική ταχύτητα) βρείτε την συνάρτηση $s(t)$. (Διαχωρίστε τρεις περιπτώσεις.)

Θέμα 2^ο:

Σφήνα μάζας m_2 έχει σχήμα τεταρτοκυκλίου ακτίνας R (όπως στο σχήμα) και είναι ελεύθερη να κινείται χωρίς τριβές σε οριζόντιο επίπεδο. Στην επιφάνεια της σφήνας κινείται χωρίς τριβές σημειακό σώμα μάζας m_1 . Το σύστημα βρίσκεται σε ομογενές κατακόρυφο πεδίο βαρύτητας g .

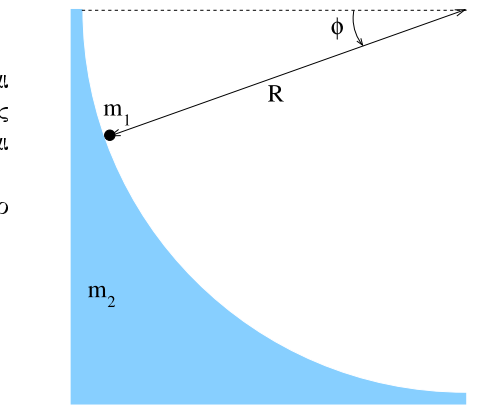
Στο χρόνο $t = 0$ η σφήνα είναι ακίνητη και το σώμα m_1 αφήνεται από το ανώτερο σημείο του τεταρτοκυκλίου ($\phi = 0$).

Να μελετηθεί η κίνηση του συστήματος και συγκεκριμένα

(α) να βρεθούν οι εξισώσεις κίνησης και

(β) ναδειχθεί ότι ο χρόνος t που αντιστοιχεί σε γωνία ϕ είναι

$$t = \sqrt{\frac{R}{2g}} \int_0^\phi \sqrt{\frac{m_1 \cos^2 \phi + m_2}{(m_1 + m_2) \sin \phi}} d\phi.$$

Θέμα 3^ο:

Έστω ότι η Lagrangian ενός συστήματος με ένα βαθμό ελευθερίας γράφεται

$$L = a(q) \frac{\dot{q}^2}{2} - b(q), \text{ με } a \neq 0 \text{ και } \frac{d^2b}{dq^2} \neq 0.$$

Ποιά η εξίσωση που καθορίζει τη συνάρτηση $q(t)$;

Δείξτε ότι τα σημεία ισορροπίας $q(t) = q_0$ καθορίζονται από τα ακρότατα της συνάρτησης $b(q)$. Επίσης, ότι ένα σημείο ισορροπίας $q(t) = q_0$ είναι ευσταθές αν ισχύει

$$\frac{1}{a(q_0)} \left. \frac{d^2b}{dq^2} \right|_{q=q_0} > 0.$$

Ποιά η συχνότητα των μικρών ταλαντώσεων γύρω από σημείο ευσταθούς ισορροπίας;

Θέμα 4^ο:

Η Hamiltonian ενός συστήματος με γενικευμένες συντεταγμένες (q_1, q_2) και αντίστοιχες γενικευμένες ορμές (p_1, p_2) είναι

$$H = \frac{1}{2} p_1^2 + p_2^2 - p_1 p_2 + q_1^2 + \frac{1}{2} q_2^2.$$

(α) Δείξτε ότι ο μετασχηματισμός $Q_1 = q_2 - q_1 \sqrt{2}$, $Q_2 = q_2 + q_1 \sqrt{2}$, $p_1 = (P_2 - P_1) \sqrt{2}$, $p_2 = P_1 + P_2$ είναι κανονικός και βρείτε την γεννήτρια συνάρτηση $F_2(q_1, q_2, P_1, P_2, t)$.

(β) Αφού βρείτε την νέα Hamiltonian K , γράψτε τις κανονικές εξισώσεις και αφού απαλείψετε τα P_1, P_2 , λύστε τις ως προς $Q_1(t), Q_2(t)$. Ποιά η φυσική σημασία των Q_1, Q_2 ; Σχολιάστε τη μορφή της νέας Hamiltonian K .

Δίνονται οι τύποι $\frac{\partial F_2}{\partial q_i} = p_i$, $\frac{\partial F_2}{\partial P_i} = Q_i$, $K = H + \frac{\partial F_2}{\partial t}$.